

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 33.

Vydána dne 23. prosince 1956

Cena Kčs 7.—.

OBSAH:

(63. a 64.) **63.** Zákon, kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 86/1950 Sb. — **64.** Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád).

63.**Zákon**

ze dne 19. prosince 1956,

kterým se mění a doplňuje trestní zákon
č. 86/1950 Sb.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

Trest odnětí svobody na doživotí, stanovený v trestním zákoně, se ruší; místo něho nastupuje trest odnětí svobody na pětadvacet let.

Čl. II.

Kde se ve zvláštní části trestního zákona stanoví trest smrti jako trest jediný, stanoví se vedle něho též trest odnětí svobody na pětadvacet let.

Čl. III.

Zrušují se všechna ustanovení zvláštní části trestního zákona, pokud stanoví,

- a) že podmíněné odsouzení je vyloučeno,
- b) že snížení trestu je vyloučeno,
- c) povinnost uložit trest peněžitý,
- d) povinnost vyslovit propadnutí jmění,
- e) možnost vyslovit ztrátu státního občanství,

jakož i ta ustanovení obecné části trestního zákona, která se na ustanovení uvedená pod písm. a) a b) odvolávají.

Čl. IV.

Obecná část trestního zákona se mění a doplňuje dále takto:

1. V § 14 odst. 2 se slova „sdružování proti republice (§§ 79 a 80), sabotáže podle § 84.“ nahrazují slovy „podvracení republiky (§ 79a), teroru (§ 80a), záškodnictví (§ 84), sabotáže (§ 85),“ a slova „vraždy na ústavním činiteli (§ 104), ublížení ústavnímu činiteli na zdraví (§§ 105 a 106), spolčení k útoku na ústavního činitele (§ 107), násilí na ústavním činiteli (§ 108), osobování si pravomoci ústavního činitele (§ 109).“ se škrtají; za slova „obchodu se ženami (§ 243)“ se vkládají slova „a kuplířství (§ 243a)“.
2. Za § 17 se vkládá § 17a, který včetně nadpisu zní:

„ § 17a

Upuštění od potrestání

Soud může upustit od potrestání, jestliže jde o trestný čin menšího významu a pachatel jinak vede řádný život pracujícího člověka; upustí-li soud od potrestání, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.“

3. V § 18 odst. 2 se škrta písmeno a).

4. § 19 odst. 1 zní:

„(1) Při výměře trestu přihlédne soud k stupni nebezpečnosti činu pro společ-

nost, zejména s hlediska způsobu provedení trestného činu, jeho následků, míry zavinění, osoby pachatele, možnosti jeho nápravy a okolností přitěžujících i polehčujících.“

5. V § 21 písm. a) se slova „který je blízký nepřičetnosti“ nahrazují slovy „zmenšené přičetnosti“.

6. § 22 odst. 2 až 4 zní:

„(2) Odsuzuje-li soud pachatele za trestný čin, kterého se dopustil dříve, než byl v první stolici vyhlášen odsuzující rozsudek o jiném jeho trestném činu, uloží trest dodatkový, jímž doplní trest dříve uložený tak, jako by šlo o trest úhrnný podle odstavce 1. Další trest však soud neuloží, má-li za to, že trest dříve uložený je dostatečný; i v tomto případě rozhodne znovu o podmíněném odsouzení (§ 26).

(3) Jestliže předchozím rozsudkem bylo uloženo nápravné opatření a soud ukládající dodatkový trest neuloží další nápravné opatření, zruší původně uložené nápravné opatření a stanoví přiměřený trest za oba trestné činy jako trest úhrnný podle odstavce 1.

(4) Ustanovení o dodatkovém trestu se neužije, jestliže se, pokud jde o předchozí odsouzení, na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.“

7. § 24 odst. 1 zní:

„(1) Soud podmíněně odloží výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího dvě léta, má-li vzhledem k předchozímu životu pachatele a k okolnostem případu důvodně za to, že účelu trestu bude dosaženo i bez jeho výkonu.“

8. § 25 odst. 1 věta první zní: „Při podmíněném odsouzení stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až tři léta; odloží-li však výkon trestu odnětí svobody převyšujícího jeden rok, stanoví zkušební dobu na dvě až pět let.“

K § 25 se připojuje odstavec 3, který zní:

„(3) Doba, po kterou podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka a vyhověl uloženým podmínkám, se započítává do zkušební doby nově stanovené při podmíněném odsouzení pro týž skutek nebo do zkušební doby stanovené podle § 26.“

9. § 27 odst. 1 na konci se doplňuje další větou, která zní:

„Vysloví-li soud, že se podmíněně odsouzený osvědčil, rozhodne zároveň, zda se vykoná zbytek neodpykaného trestu zákazu činnosti a zákazu pobytu; náhradní trest odnětí svobody za nedobytný trest peněžitý se v tomto případě nevykoná.“

10. § 29 odst. 2 a 4 se zrušují. V odst. 3 se škrtá věta první za středníkem a věta druhá a označení tohoto odstavce se mění na odstavec 2.

11. V § 30 odst. 1 se slova „závažnost polehčujících okolností“ nahrazují slovy „stupeň nebezpečnosti činu pro společnost“.

12. K § 31 se připojuje odstavec 2, který zní:

„(2) Trest odnětí svobody uložený pachateli za trestný čin, kterého se dopustil předtím, než byl na něm vykonán jiný trest odnětí svobody, nesmí spolu s tímto trestem, a byl-li takový trest již částečně vykonán, spolu s jeho zbytkem, činit více než pětadvacet let.“

13. § 36 včetně nadpisu se zrušuje.

14. § 37 zní:

„(1) Místo trestu odnětí svobody, který by nepřevyšoval šest měsíců, uloží soud pachateli nápravné opatření na jeden měsíc až jeden rok, má-li za to, že k dosažení účelu trestu postačí tento trest.

(2) Nápravné opatření nelze uložit

- a) vojáku v činné službě,
- b) příslušníku vojensky organizovaného nebo jiného sboru, jehož příslušníci podléhají podle zvláštních zákonů ustanovením o trestných činech vojenských, v činné službě,

- c) válečnému zajatci, nebo
d) jsou-li tu jiné okolnosti, které brání výkonu tohoto trestu.“

15. § 42 včetně nadpisu se zrušuje.

16. § 43 zní:

„Soud vysloví ztrátu čestných práv občanských, odsuzuje-li pachatele k trestu smrti. Vzhledem k závažnosti činu a zavržitelnosti pohnutek může soud ztrátu čestných práv občanských vyslovit též, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody převyšujícímu dvě léta.“

17. § 44 zní:

„(1) Ztráta čestných práv občanských záleží v tom, že odsouzený ztrácí

- a) právo volební,
- b) právo zastávat funkci soudce a soudce z lidu,
- c) vědecké a umělecké hodnosti,
- d) československá vyznamenání a čestná uznání, právo nosit cizozemská vyznamenání a právo užívat cizozemských čestných titulů.

(2) Soud může vyslovit ztrátu všech práv uvedených v odstavci 1 nebo jen některého z nich.

(3) Ztráta práv uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) trvá po dobu, pokud nebyl trest odnětí svobody odpykán nebo prominut anebo jeho výkon promlčen; soud však může stanovit, že tato ztráta trvá ještě po odpykání trestu odnětí svobody, a to až po dobu pěti let. Ztráta práv uvedených v písm. c) a d) je vždy trvalá.“

18. § 46 odst. 1 až 3 zní:

„(1) Soud vysloví ztrátu vojenské hodnosti, ukládá-li trest vyloučení z vojska.

(2) Vzhledem k závažnosti činu a zavržitelnosti pohnutek může soud vyslovit ztrátu vojenské hodnosti, odsuzuje-li pachatele za úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody převyšujícímu dvě léta.

(3) Vojenský soud a vojenské kolegium nejvyššího soudu mohou vyslovit ztrátu vojenské hodnosti též, jestliže to vzhledem k spáchanému trestnému činu vyžadují zájmy služby.“

Označení dosavadního odstavce 2 se mění na odstavec 4.

19. § 47 odst. 1 až 3 zní:

„(1) Soud může vzhledem k povaze a závažnosti činu a poměrům pachatele vyslovit propadnutí jmění, odsuzuje-li pachatele k trestu smrti nebo za úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody převyšujícímu dvě léta.

(2) Propadnutí jmění postihuje pachatelovo jmění celé nebo tu jeho část, kterou soud určí; propadnutí se však nevztahuje na prostředky nebo věci, jichž je nezbytně třeba k ukojení životních potřeb pachatele nebo osob, o jejichž výživu nebo výchovu je pachatel podle zákona povinen pečovat.

(3) Výrokem o propadnutí jmění zaniká zákonné společenství majetkové.“

Označení dosavadního odstavce 3 se mění na odstavec 4.

20. § 48 odst. 1 zní:

„(1) Spolu s trestem odnětí svobody může soud uložit též trest peněžitý, projevil-li pachatel úmyslným trestným činem nepřátelství k lidově demokratickému řádu nebo spáchal-li trestný čin ze ziskuchtivosti. Trest peněžitý se neuloží je-li zřejmé, že by byl nedobytný. Vedle trestu propadnutí jmění trest peněžitý uložit nelze.“

§ 48 odst. 2 věta druhá zní: „Trest peněžitý se vyměří částkou od 100 Kčs do 50.000 Kčs.“

21. V § 51 odst. 1 a 2 se škrtají slova „dočasně nebo navždy“ a v odstavci 2 se škrta písmeno c).

§ 51 odst. 3 věta před středníkem zní: „Zákaz uvedený v odstavci 1 nebo 2 stanoví soud na jeden rok až deset let.“

22. V § 53 se škrtají slova „dočasně nebo navždy“.

K § 53 se připojuje odstavec 2, který zní:

„(2) Zákaz uvedený v odstavci 1 stanoví soud na tři až deset let; doba výkonu trestu odnětí svobody se do této doby nezapočítává.“

23. V § 55 odst. 1 se slova „zpravidla prohlásí“ nahrazují slovy „může prohlásit“.

24. § 58 zní:

„Soud může upustit od potrestání u mladistvého též,

- a) nemohl-li mladistvý z omluvitelného důvodu plně rozpoznat, že jeho jednání je pro společnost nebezpečné,
- b) jde-li o trestný čin menšího významu, nebo
- c) má-li soud za to, že ochranná výchova, kterou zároveň nařizuje, splní účel trestu.“

25. V § 59 se škrta písmeno b).

26. § 61 odst. 1 zní:

„(1) Soud může u mladistvého vyslovit podmíněné odsouzení, nepřevyšuje-li uložený trest odnětí svobody tři léta. Zkušební dobu stanoví na jeden rok až tři léta.“

27. V § 64 odst. 1 se slova „sdužování proti republice (§§ 79 a 80), sabotáže (§§ 84 a 85),“ nahrazují slovy „podvracení republiky (§ 79a), teroru (§ 80a), záškodnictví (§ 84), sabotáže (§ 85),“ a slova „spolčení k útoku na ústavního činitele (§ 107), ohrožení jednotného hospodářského plánu podle § 135,“ se škrtají.

28. Za § 64 se vkládá § 64a, který včetně nadpisu zní:

„§ 64a

Zánik nebezpečnosti činu pro společnost

Trestnost činu zaniká, jestliže nebezpečnost činu pro společnost již pomínila.“

29. § 67 odst. 1 písm. a) až c) zní:

- „a) deseti let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu pět let,
- b) pěti let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu jeden rok,
- c) tři let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody nepřevyšujícímu jeden rok.“

30. § 68 odst. 1 se doplňuje slovy: „a zbytek neodpykaného trestu zákazu činnosti a zákazu pobytu se nevykoná.“

31. V § 70 odst. 1 věta za středníkem zní: „soud tak může učinit též, jestliže se pachatel trestného činu dopustil ve stavu zmenšené přičetnosti a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný nebo dopustil-li se pachatel, který se oddává nadměrnému požívání alkoholických nápojů nebo omamných prostředků, trestného činu v opilosti nebo v jiném podobném opojení nebo trestného činu opilství.“

32. § 73 odst. 1 věta za středníkem zní: „vyžaduje-li to zájem chovance, lze ji prodloužit do dovršeného devatenáctého roku.“

33. V § 74 odst. 1 se slova „vysloví soud zpravidla“ nahrazují slovy „může soud vyslovit“.

34. V § 76 odst. 3 se škrta písmeno c) a v odst. 4 se před slovo „pácháním“ vkládá slovo „soustavným“.

Čl. V.

Zvláštní část trestního zákona se mění a doplňuje dále takto:

1. § 78 odst. 1 a 2 zní:

„(1) Kdo se pokusí zvlášť nebezpečným jednáním zničit samostatnost republiky, zničit nebo rozvrátit její lidově demokratické státní zřízení nebo společenský řád, zničit vymoženosti pracujícího lidu dosažené při výstavbě socialismu, zničit nebo rozvrátit územní celistvost republiky nebo podlomit její obranyschopnost, bude potrestán odnětím svobody na deset až pětadvacet let.“

(2) Kdo

a) k činu uvedenému v odstavci 1 s někým se spolčí, nebo

b) pro takový čin vejde ve styk s cizí mocí nebo s cizím činitelem,

bude potrestán odnětím svobody na pět až dvacet let.“

§ 78 odst. 3 písm. b) zní:

„b) jsou-li takovým činem značnou měrou ohroženy samostatnost republiky, její lidově demokratické státní zřízení, společenský řád, vymoženosti pracujícího lidu dosažené při výstavbě socialismu, územní celistvost nebo obranyschopnost republiky.“

V § 78 odst. 3 se škrtná písmeno c); označení dosavadních písmen d), e) a f) se mění na písmena c), d) a e).

2. §§ 79 a 80 včetně nadpisu se zrušují.

3. Za § 78 se vkládá § 79a, který včetně nadpisu zní:

„§ 79a

Podvracení republiky

(1) Kdo z nepřátelství k lidově demokratickému řádu provádí podvratnou činnost proti samostatnosti republiky, proti jejímu lidově demokratickému státnímu zřízení nebo společenskému řádu, proti vymoženostem pracujícího lidu dosaženým při výstavbě socialismu, proti územní celistvosti nebo obranyschopnosti republiky, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo

a) k činu uvedenému v odstavci 1 založí organizaci, nebo

b) k takovému činu se spolčí s cizí mocí nebo s cizím činitelem anebo s nimi pro takový čin vejde ve styk.

(3) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 nebo 2 za zvýšeného ohrožení vlastí, nebo

b) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(4) Kdo se k činu uvedenému v odstavci 1 až 3 s někým spolčí, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.“

4. Za § 79a se vkládá § 80a, který včetně nadpisu zní:

„§ 80a

Teror

(1) Kdo v úmyslu odstrašit někoho od aktivní účasti na budování lidově demokratické republiky nebo mu takovou činnost znemožnit, ublíží někomu na zdraví nebo způsobí citelnou škodu na majetku nebo jinou těžkou újmu anebo se o to pokusí, bude potrestán odnětím svobody na tři až deset let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvacet let bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 jako člen spolčení,

b) je-li takovým činem způsobena rozsáhlá škoda na majetku,

c) dopustí-li se takového činu v úmyslu způsobit těžkou újmu na zdraví,

d) má-li takový čin za následek těžkou újmu na zdraví, nebo

e) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 v úmyslu způsobit smrt, nebo

b) je-li takovým činem ohrožen život mnoha lidí nebo má-li takový čin za následek smrt.

(4) Kdo se k činu uvedenému v odstavci 1 nebo 2 s někým spolčí, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let; kdo se s někým spolčí k činu uvedenému v odstavci 3, bude potrestán odnětím svobody na tři až deset let.

(5) Kdo někomu v úmyslu odstrašit jej od aktivní účasti na budování lidově demokratické republiky nebo mu takovou činnost znemožnit vyhrožuje, že jemu nebo osobě blízké způsobí smrt, ublížení

na zdraví, citelnou škodu na majetku nebo jinou těžkou újmu, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.“

5. § 81 odst. 1 zní:

„(1) Kdo z nepřátelství k lidově demokratickému řádu

a) veřejně nebo nejméně dvě osoby pobuřuje proti republice, proti její samostatnosti, lidově demokratickému státnímu zřízení nebo společenskému řádu, proti vymoženostem pracujícího lidu dosaženým při výstavbě socialismu, proti územní celistvosti nebo obranyschopnosti republiky, nebo

b) úmyslně umožňuje nebo usnadňuje šíření takového pobuřujícího projevu, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.“

Nadpis se umístí pod § 81.

6. § 82 se zrušuje.

7. § 84 včetně nadpisu zní:

„§ 84

Záškodnictví

(1) Kdo z nepřátelství k lidově demokratickému řádu zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelným majetek, který je v socialistickém vlastnictví, v úmyslu mařit nebo ztěžovat

a) provoz nebo rozvoj národního podniku, lidového družstva nebo jiné organizace socialistického sektoru, nebo

b) provoz důležitého obecně prospěšného zařízení,

bude potrestán odnětím svobody na pět až dvacet let.

(2) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán,

a) je-li činem uvedeným v odstavci 1 zmařeno nebo značnou měrou ztíženo provádění nebo plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství ve zvláště důležitém úseku,

b) jsou-li takovým činem značnou měrou ohroženy důležité zájmy obrany vlasti,

c) je-li takovým činem ohrožen život mnoha lidí nebo má-li takový čin za následek smrt, nebo

d) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Kdo se k činu uvedenému v odstavci 1 nebo 2 s někým spojí, bude potrestán odnětím svobody na tři až deset let.“

8. § 85 včetně nadpisu zní:

„§ 85

Sabotáž

(1) Kdo z nepřátelství k lidově demokratickému řádu nesplní nebo poruší povinnost svého povolání, zaměstnání nebo své služby anebo plnění takové povinnosti obchází nebo se dopustí jiného jednání v úmyslu

a) mařit nebo ztěžovat provádění nebo plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství v některém úseku, nebo

b) způsobit vážnou poruchu v činnosti úřadu nebo jiného veřejného orgánu, národního podniku, lidového družstva nebo jiné organizace socialistického sektoru,

bude potrestán odnětím svobody na tři až deset let.

(2) Odnětím svobody na deset až dvacet let bude pachatel potrestán,

a) je-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou měrou ztíženo provádění nebo plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství ve zvláště důležitém úseku,

b) je-li v činnosti úřadu nebo jiného veřejného orgánu, národního podniku, lidového družstva nebo jiné organizace socialistického sektoru skutečně způsobena vážná porucha, nebo

c) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

- (³) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán,
- jsou-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou měrou ohroženy důležité zájmy obrany vlasti,
 - je-li takovým činem zmařeno provádění nebo plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství ve zvláště důležitém úseku, nebo
 - je-li takovým činem ohrožen život mnoha lidí nebo má-li takový čin za následek smrt.“
9. V § 86 odst. 1 na konci se škrtají slova „nebo na doživotí“

§ 86 odst. 2 a 3 zní:

„(²) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán,

- dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za zvýšeného ohrožení vlasti,
- dopustí-li se takového činu jako člen organizace, jejímž účelem je vyzvídat státní tajemství,
- týká-li se takový čin státního tajemství zvláště důležitého,
- dopustí-li se takového činu způsobem zvláště nebezpečným, ve značném rozsahu nebo výdělečně anebo páchá-li takový čin po delší dobu,
- vyzradí-li státní tajemství, jehož uchování mu bylo výslovně uloženo nebo které již podle svého postavení je povinen uchovávat, nebo
- je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(³) Kdo

- k činu uvedenému v odstavci 1 nebo 2 s někým se spolčí,
 - pro takový čin vejde ve styk s cizí mocí nebo s cizím činitelem, nebo
 - vejde ve styk s organizací, jejímž účelem je vyzvídat státní tajemství, v úmyslu podporovat její snahy,
- bude potrestán odnětím svobody na pět až patnáct let.“

10. § 88 odst. 2 zní:

„(²) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

- dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za zvýšeného ohrožení vlasti,
- týká-li se takový čin státního tajemství zvláště důležitého,
- vyzradí-li státní tajemství, jehož uchování mu bylo výslovně uloženo nebo které již podle svého postavení je povinen uchovávat, nebo
- je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.“

11. § 91 se zrušuje.

12. K § 92 se připojuje odstavec 2, který zní:

„(²) Stejně bude potrestán, kdo záludně nebo lstivě vnikne do obvodu objektu důležitého pro obranu vlasti nebo na jiné takové místo.“

13. Za § 95 se vkládá § 95a, který včetně nadpisu zní:

„§ 95a

Vniknutí na území republiky

Kdo, ač není československým občanem, vnikne na území Československé republiky, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.“

14. § 96 včetně nadpisu zní:

„§ 96

Ohrožení zájmů republiky v cizině

Československý občan, který úmyslně ohrozí zájmy republiky tím, že v cizině rozšiřuje nepravdivou zprávu o poměrech v republice, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“

15. §§ 97 a 98 včetně nadpisu se zrušují.

16. V § 99 odst. 1 na konci se škrtají slova „nebo na doživotí“.

17. §§ 104 až 109 a § 115 včetně nadpisů se zrušují.

18. V § 116 se trestní sazby upravují takto: v odstavci 1 se stanoví sazba na tři měsíce až tři léta, v odstavci 3 na jeden rok až pět let.

19. V § 117 se vypouští dolní hranice trestní sazby.

20. § 118 se zrušuje.

21. V § 120 odst. 1 se vypouští dolní hranice trestní sazby.

22. § 123 odst. 2 se zrušuje.

23. § 127 zní:

„Kdo způsobí nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, která je nepravdivá, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců.“

24. Za § 127 se vkládá § 127a, který zní:

„§ 127a

Kdo za zvýšeného ohrožení vlasti způsobí, byť i z nedbalosti, nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“

25. §§ 128, 129 a 134 včetně nadpisů se zrušují.

26. Pod nadpis oddílu druhého se vkládá § 134a, který včetně nadpisu zní:

„§ 134a

Spekulace

(1) Kdo v úmyslu opatřit sobě nebo někomu jinému neoprávněný prospěch spekuluje s předměty potřeby, zejména tím, že ve větším rozsahu takové předměty za účelem jejich zcizení skupuje, hromadí nebo přechovává, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 jako člen spolčení,

b) dopustí-li se takového činu, ač již byl pro takový čin odsouzen, nebo

c) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Odnětím svobody na deset až dvacet let bude pachatel potrestán,

a) je-li činem uvedeným v odstavci 1 způsobena vážná porucha v zásobování, nebo

b) je-li takovým činem způsobeno nebezpečí vážné poruchy v zásobování značného počtu obyvatelstva.“

27. § 135 včetně nadpisu zní:

„§ 135

Poškození provozu

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, maří nebo ztěžuje provoz nebo rozvoj národního podniku, lidového družstva nebo jiné organizace socialistického sektoru, zejména tím, že nesplní nebo poruší povinnost svého povolání, zaměstnání nebo své služby anebo plnění takové povinnosti obchází, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) je-li činem uvedeným v odstavci 1 způsobena vážná porucha v činnosti národního podniku, lidového družstva nebo jiné organizace socialistického sektoru, nebo

b) má-li takový čin za následek jinou značnou škodu.“

28. Nadpis § 136 zní: „Nesplnění závazku“.

29. V § 139 odst. 3 se stanoví trestní sazba na patnáct až pětadvacet let.

30. § 145 odst. 1 zní:

„(1) Kdo úmyslně způsobí devisovému hospodářství značnou škodu tím, že jedná proti předpisům o devisovém hospodářství, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“

31. V § 161 odst. 1 se slova „nebo rozhodující složkou“ nahrazují slovy „vyšetřovatelem, pokud koná vyšetřování podle trestního řádu, státním notářem, pokud vykonává rozhodovací činnost, nebo výkoným orgánem“.

32. V § 163 odst. 3 písm. a) se slova „sabotáže (§§ 84 a 85)“ nahrazují slovy „záškodnictví (§ 84), sabotáže (§ 85)“.

35. § 164 odst. 1 zní:

„⁽¹⁾ Kdo úmyslně nepřekazí velezradu (§ 78), teror (§ 80a), záškodnictví (§ 84), sabotáž (§ 85), vyzvědačství (§§ 86 a 87), válečné škůdnictví podle § 99, padělání a pozměňování platidel (§ 139), udávání padělaných a pozměněných platidel (§ 140), obecné ohrožení podle § 190, vraždu (§ 216), loupež (§ 232), zběhnutí (§§ 273 a 274), vzpouru (§ 276), porušení velitelských povinností (§§ 287 a 288) nebo ohrožení bojového ducha podle §§ 295 a 296, bude potrestán odnětím svobody až na pět let.“

§ 164 odst. 2 se zrušuje. Označení dosavadního odstavce 3 se mění na odstavec 2; slova „nebo 2“ se škrtají a slova „sabotáž (§§ 84 a 85)“ se nahrazují slovy „záškodnictví (§ 84), sabotáž (§ 85)“.

34. § 165 odst. 1 zní:

„⁽¹⁾ Kdo se hodnověrným způsobem doví, že někdo jiný chystá nebo spáchal velezradu (§ 78), podvracení republiky (§ 79a), teror (§ 80a), záškodnictví (§ 84), sabotáž (§ 85), vyzvědačství (§§ 86 a 87), ohrožení státního tajemství podle § 88, válečné škůdnictví podle § 99, nedovolené ozbrojování (§§ 120 a 121), padělání a pozměňování platidel (§ 139), udávání padělaných a pozměněných platidel (§ 140), obecné ohrožení podle § 190, vraždu (§ 216), loupež (§ 232), rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 3 a 4, poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245a odst. 2 písm. a), zběhnutí (§§ 273 a 274) nebo vzpouru (§ 276) a úmyslně takový trestný čin bez odkladu neoznámí prokurátoru nebo orgánu bezpečnosti, bude potrestán odnětím svobody až na pět let.“

V § 165 odst. 2 se slova „sabotáž (§§ 84 a 85)“ nahrazují slovy „záškodnictví (§ 84), sabotáž (§ 85)“.

35. V § 166 odst. 1 se slova „činí nejméně jeden rok“ nahrazují slovy „činí nejméně tři léta“.

V § 166 odst. 2 a 3 se trestní sazby upravují takto: v odstavci 2 se stanoví sazba na jeden rok až tři léta, v odstavci 3 na tři až deset let.

36. § 173 zní:

„Kdo v úmyslu mařit nebo zatěžovat výkon státního dozoru nad církví nebo náboženskou společností poruší ustanovení zákona o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“

Nadpis se umístí pod § 173.

37. § 174 se zrušuje.

38. V § 175 odst. 1 se dolní hranice trestní sazby stanoví na tři měsíce.

§ 175 odst. 2 zní:

„⁽²⁾ Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

a) má-li čin uvedený v odstavci 1 za následek závažné porušení činnosti úřadu nebo jiného veřejného orgánu, národního podniku, lidového družstva nebo jiné organizace socialistického sektoru, v nichž je pachatel činný nebo pro které pracuje,

b) může-li být takovým činem zvýšenou měrou ohrožena důvěra pracujícího lidu v nestrannost nebo vážnost úřadu nebo jiného veřejného orgánu,

c) má-li takový čin za následek jinou značnou škodu, nebo

d) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.“

§ 175 odst. 3 a 4 se zrušují.

39. § 176 odst. 3 se zrušuje.

40. V § 177 odst. 1 se vypouští dolní hranice trestní sazby.

41. V § 178 se vypouští dolní hranice trestní sazby.

42. § 188 včetně nadpisu se zrušuje.

43. Za § 187 se vkládá § 188a, který včetně nadpisu zní:

„§ 188a

Příživnictví

Kdo se žíví nekalým způsobem a vyhýbá se poctivě práci, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až dvě léta.“

44. Za § 188a se vkládá § 188b, který včetně nadpisu zní:

„§ 188b

Výtržnictví

Kdo vzbudí veřejné pohoršení tím, že se dopustí hrubé neslušnosti nebo výtržnosti, které svědčí o jeho zjevné neúctě vůči společnosti, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až dvě léta.“

45. § 190 odst. 3 písm. a) zní:

„a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 nebo 2 na majetku, který je v socialistickém vlastnictví,“.

46. § 192 odst. 2 písm. b) zní:

„b) dopustí-li se takového činu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, nebo“.

47. V § 232 odst. 3 se stanoví trestní sazba na patnáct až pětadvacet let.

48. V § 234 se stanoví trestní sazba na šest měsíců až dvě léta.

49. V § 238 odst. 3 a v § 239 odst. 3 se stanoví trestní sazba na patnáct až pětadvacet let.

50. Za § 243 se vkládá § 243a, který včetně nadpisu zní:

„§ 243a

Kuplířství

Kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce, nebo

kdo kořistí z prostituce provozované jiným,

bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.“

51. § 245 včetně nadpisu zní:

„§ 245

Rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví

(1) Kdo majetek, který je v socialistickém vlastnictví, rozkrádá tím, že

a) zmocní se věci z takového majetku v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní,

b) nakládá s věcí z takového majetku, která mu byla svěřena, jako s vlastní, nebo

c) ke škodě takového majetku sebe nebo někoho jiného jinak neoprávněně obohatí,

bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 výdělečně,

b) dopustí-li se takového činu jako člen spolčení,

c) dopustí-li se takového činu, ač již byl v posledních pěti letech pro takový čin odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo

d) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Odnětím svobody na pět až patnáct let bude pachatel potrestán, je-li činem uvedeným v odstavci 1 způsobena značná škoda.

(4) Odnětím svobody na deset až dvacet let bude pachatel potrestán, jestliže činem uvedeným v odstavci 1, jehož se dopustil zneužívaje svého postavení jako veřejný činitel, způsobil značnou škodu.“

52. Za § 245 se vkládá § 245a, který včetně nadpisu zní:

„Poškození majetku v socialistickém vlastnictví

§ 245a

(1) Kdo na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, úmyslně způsobí škodu, zejména tím, že věc z takového

majetku zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.

(2) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

- a) je-li činem uvedeným v odstavci 1 způsobena značná škoda, nebo
- b) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.“

53. § 246 zní:

„(1) Kdo na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, způsobí z nedbalosti škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, je-li činem uvedeným v odstavci 1 způsobena značná škoda.“

54. V § 247 odst. 2 se škrtná písmeno d); označení dosavadního písmene e) se mění na písmeno d).

55. V § 270 odst. 1 se vypouští dolní hranice trestní sazby.

56. § 275 odst. 2 a 3 zní:

„(2) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán, je-li účelem činu uvedeného v odstavci 1 zběhnutí do ciziny.

(3) Odnětím svobody na pět až dvacet let bude pachatel potrestán,

- a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za války nebo za bojové situace, nebo
- b) je-li účelem takového činu zběhnutí k nepříteli.“

57. § 278 zní:

„(1) Kdo odepře provést nebo, byť i z nedbalosti, neprovede rozkaz náčelníka, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až deset let bude pachatel potrestán,

- a) jestliže čin uvedený v odstavci 1 má zvláště těžký následek, nebo

- b) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán, jestliže se úmyslně dopustí činu uvedeného v odstavci 1

- a) za bojové situace, nebo
- b) za války a je tu některá z okolností uvedených v odstavci 2.“

58. V § 279 odst. 1 se dolní hranice trestní sazby vypouští a horní hranice se stanoví na jeden rok.

59. § 281 odst. 2 a § 282 odst. 2 se zrušují.

60. § 285 zní:

„(1) Kdo ve strážní nebo jiné obdobné službě poruší, byť i z nedbalosti, pravidla řádu této služby nebo zvláštní nařízení podle něho vydaná, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) jestliže se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 při výkonu strážní služby, která má zvláště důležitý státní, hospodářský nebo vojenský význam, a ohrozí tím účel této služby,
- b) byl-li takovým činem způsoben škodlivý následek, k jehož odvrácení směřoval výkon strážní nebo jiné obdobné služby, nebo
- c) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán, jestliže se úmyslně dopustí činu uvedeného v odstavci 1 za války nebo za bojové situace a je tu některá z okolností uvedených v odstavci 2.“

61. V § 286 odst. 1 se slovo „vnitřní“ nahrazuje slovem „této“.

62. Za § 288 se vkládá § 288a, který zní:

„§ 288a

(1) Příslušník velitelského sboru, který poruší povinnosti vyplývající z jeho veli-

telské funkce v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo někomu jinému neoprávněný prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) jestliže se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 a čin má za následek ohrožení bojeschopnosti nebo pohotovosti útvaru, nesplnění důležitého úkolu, ohrožení svěřeného materiálu, nebo jiný těžký následek, nebo

b) dopustí-li se takového činu soustavně.

(3) Odnětím svobody na dvě až deset let bude pachatel potrestán, dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za války nebo za bojové situace a je tu některá z okolností uvedených v odstavci 2.

(4) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán, dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za války nebo za bojové situace a čin má zvláště těžký následek.“

63. Za § 288a se vkládá § 288b, který zní:

„§ 288b

(1) Příslušník velitelského sboru, který byť i z nedbalosti, nesplní povinnost vyplývající z jeho velitelské funkce a tím způsobí ohrožení bojeschopnosti nebo pohotovosti útvaru, nesplnění důležitého úkolu, ohrožení svěřeného materiálu nebo jiný těžký následek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za války nebo za bojové situace.“

64. § 289 včetně nadpisu se zrušuje; pod § 290 se vkládá nadpis „Neoprávněné omezování podřízeného“.

65. § 292 zní:

„(1) Kdo odejme služebnímu určení součást výzbroje, výstroje nebo jiného materiálu, který je mu svěřen k výkonu

služby nebo k osobní potřebě, zejména tím, že ji odcizí, zastaví anebo zničí nebo poškodí, bude potrestán odnětím svobody až na pět let.

(2) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán,

a) jestliže se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 a čin má za následek značnou škodu, nebo

b) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

(3) Odnětím svobody na pětadvacet let nebo smrtí bude pachatel potrestán, dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 za války a čin má zvláště těžký následek.“

66. Za § 292 se vkládá § 292a, který zní:

„§ 292a

Kdo na součásti výzbroje, výstroje nebo jiného materiálu, který je mu svěřen k výkonu služby nebo k osobní potřebě, způsobí z nedbalosti škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“

67. §§ 293, 297, 298 a 304 včetně nadpisů se zrušují.

68. § 305 zní:

„Odůvodňují-li to okolnosti případu, lze kázeňsky vyříditi trestné činy uvedené v § 271 odst. 1, § 272 odst. 1 a 2, § 278 odst. 1, § 279 odst. 1, §§ 281 a 282, § 283 odst. 1, § 284 odst. 1, § 285 odst. 1, § 286 odst. 1, § 288a odst. 1, § 288b odst. 1, § 291, § 292a, § 302 a § 303 odst. 1, a je-li činem způsobena jen nepatrná škoda, též trestný čin uvedený v § 292 odst. 1.“

Čl. VI.

Trest odnětí svobody na doživotí uložený před počátkem účinnosti tohoto zákona se mění v trest odnětí svobody na pětadvacet let s účinností ode dne právní moci rozsudku. Byl-li uložen trest odnětí svobody na doživotí jako trest dodatkový, mění se v trest odnětí svobody na pětadvacet let souhrn trestů.

Čl. VII.

Jestliže souhrn postupně uložených neodpykaných trestů odnětí svobody nebo jejich zbytků ke dni vyhlášení rozsudku soudem první stolice v poslední věci, k němuž došlo před počátkem účinnosti tohoto zákona, činí více než pětadvacet let, snižší jej soud na pětadvacet let.

Čl. VIII.

(1) Trest zákazu činnosti navždy uložený před počátkem účinnosti tohoto zákona se mění s účinností od právní moci rozsudku v trest zákazu činnosti na deset let.

(2) Trest zákazu pobytu navždy uložený před počátkem účinnosti tohoto zákona se mění s účinností od právní moci rozsudku v trest zákazu pobytu na deset let.

Čl. IX.

Ministr spravedlnosti se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění trestního zákona, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Čl. X.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1957; provedou jej všichni členové vlády.

Zápotocký v. r.

Flerlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Tesla v. r.

Kopecký v. r.

Uher v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Beran v. r.

Poláček v. r.

Jonáš v. r.

Barák v. r.

Reitmajer v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Bukal v. r.

Plojhar v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Bakuša v. r.

generál plukovník Lomský v. r.

David v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ďuriš v. r.

Ouzký v. r.

Krajčír v. r.

Pospíšil v. r.

Krosnář v. r.

Ing. Púčik v. r.

Machačová v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Zatloukal v. r.

64.

Zákon

ze dne 19. prosince 1956

o trestním řízení soudním (trestní řád).

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ČÁST PRVÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVÁ

OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Účel zákona

(1) Účelem tohoto zákona je upravit řízení o trestných činech tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni.

(2) Všechny orgány činné v trestním řízení musí trestní věci projednávat co nejrychleji, s plným šetřením ústavně zaručených občanských svobod a tak, aby projednávání působilo výchovně na osobu, proti které se trestní řízení vede, a vychovávalo občany k ostražitosti vůči nepřátelům pracujícího lidu a jiným rušitelům jeho budovatelského úsilí, jakož i k plnění občanských povinností.

(3) Pomáhat k dosažení tohoto účelu je právem a podle ustanovení tohoto zákona též povinností každého občana.

§ 2

Základní zásady trestního řízení

(1) Prokurátor je povinen stíhat všechny trestné činy, pokud se o nich dozví; výjimky jsou přípustné jen podle zákona.

(2) Trestní stíhání před soudy je možné jen na základě obžaloby podané prokurátorem.

(3) Pokud tento zákon nestanoví něco jiného, postupují orgány činné v trestním řízení z úřední povinnosti.

(4) Soudy v trestním řízení rozhodují zpravidla v senátech za účasti soudců z lidu; soudci a soudci z lidu jsou si při rozhodování